

Piecpadsmitā Starptautiskā Lingvistikas Olimpiāde

Dublina (Īrija), 31 jūlijā – 4 augustā 2017 g.

Individuālo sacensību uzdevumi

Risinājuma pieraksta noteikumi

Nepārrakstiet uzdevumu tekstu! Katra uzdevuma risinājumu pierakstiet uz atsveišķas (-ām) lapas(-ām)! Uz katras lapas norādiet attiecīgā uzdevuma numuru, Jūsu vietas numuru un Jūsu uzvārdu! Pretējā gadījumā nav garantijas, ka Jūsu darbs netiks pazaudēts.

Jūsu atbildēm jābūt labi argumentētām. Pat pilnīgi pareizas atbildes var tikt novērtētas zemu, ja tās ir dotas bez jebkāda pamatojuma.

1. uzdevums (20 punkti). Dotas aritmētiskas vienādības biromu valodā:

$$1. \text{ tūḡūn}^2 + \text{tāt} + \text{nààs} = \text{bākūrū bībā ná vè rwīt}$$

$$2. \text{tāt}^{\text{nààs}} = \text{bākūrū bītīmìn ná vè jāātāt}$$

$$3. \text{tāāmà}^2 + \text{jāātāt} + \text{ḡwīnìḡ} = \text{bākūrū bīnāàs ná vè jāāḡwīnìḡ}$$

$$4. \text{jāātāt}^{\text{ḡwīnìḡ}} = \text{jāātāt}$$

$$5. \text{rwīt}^2 + \text{bà} + \text{tūḡūn} = \text{bākūrū bītūḡūn ná vè jāāḡwīnìḡ}$$

$$6. \text{bà}^{\text{tūḡūn}} = \text{bākūrū bībā ná vè rwīt}$$

$$7. \text{jāātāt}^2 + \text{nààs} + \text{tāt} = \text{bākūrū bītāāmà ná vè nààs}$$

$$8. \text{nààs}^{\text{tāt}} = \text{bākūrū bītūḡūn ná vè nààs}$$

$$9. \text{kūrū ná vè nààs} + \text{kūrū ná vè jāātāt} = \text{kūrū ná vè tīmìn} + \text{bà} + \text{kūrū ná vè tūḡūn}$$

Visi skaitļi šajā uzdevumā ir lielāki par 0 un mazāki par 125.

(a) Pierakstiet vienādības (1–9) ar cipariem!

(b) Pierakstiet skaitļus **bākūrū bītāt**, **jāāḡwīnìḡ**, **kūrū** un vienādības (A) un (B) ar cipariem!

$$A. \text{bākūrū jāābītāt} - \text{tāt} - \text{kūrū ná ḡwē ḡwīnìḡ} = \text{bākūrū bītāāmà ná vè rwīt}$$

$$B. \text{bākūrū bīnāàs ná ḡwē ḡwīnìḡ} - \text{kūrū ná vè bà} - \text{kūrū ná vè tāt} = \text{kūrū ná vè rwīt}$$

(c) Pierakstiet biromu valodā: 6, 22, 97, 120!

⚠ Biromu valoda pieder Atlantijas-Kongo valodu saimes Benue-Kongo atzara plato grupai. Tajā runā ap 1 000 000 cilvēku Nigērijā.

ε ir patskanis. ḡ un ḡ ir līdzskaņi. Patskaņa dubultojošs apzīmē garumu. Zīmes ´, ¨ un ` apzīmē attiecīgi augsto, vidējo un zemo toni.

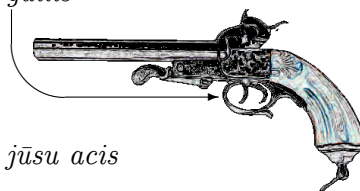
$$a^k = \underbrace{a \times a \times \cdots \times a}_k; a^1 = a.$$

—Milēna Veneva

2. uzdevums (20 punkti). Doti vārdi un vārdu savienojumi abui valodā, kā arī to latviskie tulkojumi jauktā secībā:

1. abang
2. atáng heya
3. bataa hawata
4. dekafi
5. ebataa hatáng
6. ekuda hawata
7. falepak hawei
8. hatáng hamin
9. helui
10. maama hefalepak
11. napong
12. rièng
13. ritama
14. riya hatáng
15. tama habang
16. tamin
17. tefe hawei

- a. *viņa pirkstgals*
- b. *tavs zars*
- c. *mana seja*
- d. *sava virve*
- e. *tavs plecs*
- f. *jūsu mātes roka*
- g. *mūsu cūku ausis*
(*mūsu katra cūkas auss*)
- h. *tēva pistole*
- i. *tava zirga kakls*
- j. *gailis*
- k. *jūsu acis*
- l. *mūsu deguni*
(*mūsu katra deguns*)
- m. *viņa nazis*
- n. *jūras krasts*
- o. *koka augšēja daļa*
- p. *tavs īkšķis*
- r. *jūsu jūra*

(a) Noskaidrojiet pareizās atbilstības!

(b) Pārtulkojiet uz latviešu valodu: 1. **amin**; 2. **deya hebataa**!

(c) Pārtulkojiet uz abui valodu:

1. *cūka*
2. *jūsu nazis*
3. *tavas mātes tēvs*
4. *mana tēva seja*
5. *sava auss*
6. *mana jūra*

⚠ Abui valoda pieder Timoras-Aloras-Pantaras valodu saimei. Tajā runā ap 16 000 cilvēku Indonēzijā.

Rakstzīmes ´ un ` apzīmē toņus.

—Aleksejs Peguševs

3. uzdevums (20 punkti). Doti teikumi kimbundu valodā, kā arī to latviskie tulkojumi:

1. **ngámónà dihónzò mùdílóngà**
Es redzēju banānu uz šķīvja (burt. šķīvī).
2. **àlózí ásángá djálà mùdikúngù**
Burvi satika vīrieti alā.
3. **ngádjà dihónzó djámì**
Es apēdu savu banānu.
4. **mùdjúlù mwálà zìtéténbwà**
Debesīs ir zvaigznes.
5. **dikámbá djámí djáfíkà nì djákínà**
Mans draugs dziedāja un dejoja.
6. **ngámónà dikúngú djámí**
Vai es redzēju savu alu?
7. **ngámóná málà mùkítándà**
Es redzēju vīriešus laukumā.
8. **ngásángá múlózí mwámì mùlwándà**
Es satiku savu burvi Luandā.
9. **mùkítándà mwálá djálá djámì**
Mans vīrietis (vīrs) ir laukumā.
10. **mùdikúngù ngámónà màkòlòmbóló**
Vai es redzēju gaiļus alā?
11. **àtú ádjà dihónzò mùlwándá**
Vai cilvēki apēda banānu Luandā?

(a) Pārtulkojiet uz latviešu valodu (viens no teikumiem ir ļoti līdzīgs pēc jēgas vienam no augstāk esošajiem teikumiem):

12. **múlózí mwámónà zìtéténbwá**
13. **zìtéténbwá zjálà mùdjúlù**
14. **ngákínà**
15. **djálá djámónà màhónzò mùlwándá**

(b) Pārtulkojiet uz kimbundu valodu (vienam no teikumiem var būt vairāk nekā viens tulkojums):

16. *Vai es dziedāju?*
17. *Cilvēks satika burvi un draugu laukumā.*
18. *Mans vīrietis (vīrs) redzēja alu.*
19. *Luandā ir burvi.*

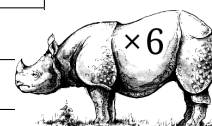
△ Kimbundu (ziemeļkimbundu) valoda pieder Atlantijas-Kongo valodu saimes Benue-Kongo atzara bantu grupai. Tajā runā ap 50 000 cilvēku Angolā.

w = v vārdā nav. j = j. ſ un z ir līdzskaņi. Zīmes ´ un ` apzīmē attiecīgi augsto un zemo toni.

—Bruno L’Astorina

4. uzdevums (20 punkti). Dori vārdu savienojumi lavenu valodā, pierakstiet khomas rakstībā un fonētiskā transkripcijā kā arī to latviskie tulkojumi:

1	ମାମି କି ଚି	praj trie	modināt sievu
2	କାକ କାଜ	ca:k caj	no sirds
3	?	taw bɛ:	redzēt plostu
4	କ୍ରିଏଟ ବ୍ଲାଉ	kriət blaw	skrāpēt gurnu
5		plaj priət	banāns
6	?	?	trīs banāni
7	ସେଣ୍ଟି ଡେଗୁନରାଡ଼ି	?	seši degunradži
8	ଚେତ୍ରି ବାନ୍ୟାନ୍ୟୁ କ୍ଵେକାରି	?	četri banānu ķekari
9	ସେପ୍ଟିନାସ ପାପିରା ଲାପାସ	?	?
10	?	cie pɫh la:	septiņas papīra lapas
11	ବାକ୍ଲାଜାନା ଲାପା	?	baklažāna lapa
12		?	divi baklažāni
13	ସେପ୍ଟିନାସ ଆନାନାସି	plaj hnat pɫh plaj	septiņi ananāsi
14	ତ୍ରିସ୍ ବିଟେସ୍	kruat pɛ: to:	trīs bites
15		la: priət traw la:	?
16	?	kə:r bə:r to:	divi baloži
17		bla:k puan ka:	četras karpas
18	ସେକ୍ସି ନାଜି	piet traw pla:	seši naži
19	ବୋର କା:	bə:r ka:	?
20	ଚେତ୍ରି ଆସମେନି	?	četri asmeņi

Aizpildiet lauciņus ar jautājuma zīmēm (aizēnotās šūnas nav jāaizpilda)!

⚠ Lavenu (džru) valoda pieder austroaziātu valodu saimei. Tajā runā ap 28 000 cilvēku Laosā. Khomas rakstību izmantoja šīs valodas pierakstam no 1924. līdz 1936. gadam.

—Tēhuns Lī

5. uzdevums (20 punkti). Doti vārdi madaku valodā, kā arī to latviskie tulkojumi:

lavatbungmenemen	<i>visa pasaule</i>	loxongkao	<i>karsta ogle</i>
laxangkatli	<i>daudzas acis</i>	loxontaamang	<i>dārza daļa</i>
laxanoos	<i>daudzi vīnogulāji</i>	lualeng	<i>divas dienas</i>
laxao	<i>uguns</i>	lubungtadi	<i>grupa vīriešu</i>
lemparoos	<i>lieli vīnogulāji</i>	luneton	<i>divi brāļi; divas māsas</i>
lengkompixan	<i>dziesmas</i>	lurubuno	<i>mazbērns</i>
levempeve	<i>sirdis</i>	luuna	<i>koks</i>
levenaleng	<i>dienas</i>	luvanga	<i>divas lietas</i>
levengkot	<i>vietas</i>	luvatpeve	<i>divas lielas sirdis</i>
levenmenemen	<i>ciemi</i>	luvutneton	<i>brāļi; māsas</i>
livixan	<i>dziedāšana</i>	luvuttadi	<i>vīrieši</i>
loroonan	<i>gars</i>	luxavus	<i>divi baltie vīrieši</i>

(a) Dodiet burtisku tulkojumu vārdam **lavatbungmenemen!**

(b) Pārtulkotiet uz latviešu valodu:

(c) Pārtulkotiet uz madaku valodu:

1. **laradi**

8. *sirds*

2. **lavatkonuna**

9. *dārzi*

3. **laxantoonan**

10. *daudzas lietas*

4. **levengkati**

11. *mazbērni*

5. **loxot**

12. *divas dienas daļas (divi brīži)*

6. **lubungkavus**

13. *zari*

7. **luvaroos**

14. *lieli zari*

⚠ Madaku valoda pieder austronēziešu valodu saimes malajiešu-polinēziešu atzara mezo-melanēziešu grupai. Tajā runā ap 3 000 cilvēku Papua-Jaungvinejā (Jaunīrija).

ng = *n* vārdā *mango*. **x** ir balsīgais *h*.

—*Ivans Deržanskis*

Redaktori: Božidars Božanovs, Cao Cjituns, Ivans Deržanskis (tehn. red.),
Hjū Dobss (galv. red.), Dmitrijs Gerasimovs, Ksenija Giļarova, Staņislavs Gurevičs,
Gabrijela Hladnika, Boriss Iomdins, Bruno L’Astorina, Tēhuns Lī, Danilo Misaks,
Miina Norvik, Aleksejs Peguševs, Aleksandrs Piperskis, Marija Rubinšteina, Daniels Ruckis,
Artūrs Semeņuks, Pāvels Sofronijevs, Milēna Veneva, Čangjans Čhvē.

Latviešu teksts: Aleksejs Peguševs.

Lai veicas!